

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра економіки підприємства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
економічного факультету
доц. Михайлишин Р.В.

“ 31/ ” серпня 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

(шифр і назва напрямку підготовки)

факультет Економічний

(назва факультету)

Львів – 2018 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні” для підготовки доктора філософії для здобувачів спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 14с.

Розробник: Дмитрук Вікторія Орестівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства
Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри економіки підприємства _____ проф. Михасюк
І.Р.

(підпис)

Схвалено Вченою радою економічного факультету Львівського
національного університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від “31 ” серпня 2018 р

Голова _____ Р.В.Михайлишин
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u>	(за вибором)	
	Напрям <u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”</u>		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: освітньо-науковий	Лекції	
		32 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
42 год.	-		
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні» є формування знань щодо принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів створення, функціонування та розвитку малого і середнього підприємництва в Україні.

Після завершення цього курсу здобувач буде :

Знати :

- концептуальні основи розвитку підприємництва в Україні;
- особливості прийняття управлінських рішень та сучасних технологій менеджменту у малому та середньому бізнесі;
- специфіку сучасних технологій маркетингової діяльності та методики дослідження ринку;
- особливості формування бюджетів на малих та середніх підприємствах;
- принципи побудови механізмів та способів державного регулювання розвитку малого та середнього підприємництва;
- основи взаємодії суб'єктів підприємництва, держави і суб'єктів ринкової інфраструктури; знання особливостей ведення міжнародної підприємницької діяльності в умовах глобалізації та євроінтеграції.

Вміти:

- провести економічний, фінансовий та соціальний аналіз діяльності підприємницьких структур;
- спрогнозувати тенденції та шляхи розвитку малого та середнього підприємництва;
- надати рекомендації щодо регуляторної політики, підтримки розвитку малого та середнього підприємництва;
- надати консультаційну допомогу при створенні середнього підприємництва та реорганізації підприємницьких структур.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади малого і середнього підприємництва

Т.1. Теоретичні засади розвитку підприємництва.

Еволюція поглядів на суть категорії “підприємництво”. Історичні аспекти формування підприємництва в Україні. Сучасне трактування “підприємництва” та його функцій. Культурні та етичні аспекти підприємницької діяльності. Концептуальні засади соціального, сталого та інноваційного підприємництва. Особливості розвитку малого та середнього підприємництва. Місце і роль МСП в економічному розвитку регіонів.

Т.2. Особливості прийняття управлінських рішень та сучасні технології менеджменту у малому та середньому бізнесі.

Специфіка МСП як об’єкта управління. Особливості кадрового менеджменту: проблеми кваліфікації, кар’єрного росту, оплати праці. Актуальні проблеми управління Особливості фінансового менеджменту МСП та напрями його вдосконалення. Потреба у знаннях та навичках з управління фінансами з використанням інструментів фінансового менеджменту, управлінського обліку тощо.

Т.3 Специфіка і сучасні технології маркетингової діяльності і методики дослідження ринку.

Особливості, переваги та методи інтернет-маркетингу для МСП. Останні тренди використання соціальних мереж як платформи для маркетингу. Відмінності у маркетингу для малого і середнього бізнесу Дослідження та актуалізація типових стратегій до умов функціонування малих і середніх підприємств у складі дистрибуційних мереж.

Т.4 Особливості формування бюджетів на малих та середніх підприємствах.

Головні проблеми при впровадженні та формуванні бюджетів для МСП. Специфічні характеристики бюджетів для МСП. Підходи до оптимального складу бюджетів МСП.

Основні причини відмови від розробки бюджетів керівниками МСП.

Фінанси для бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств. Бюджетування як основа для стратегічного планування на МСП.

Т.5 Методологія економічного, фінансового та соціального аудиту діяльності підприємницьких структур.

Особливості методики економічного та фінансового аналізу підприємств МСБ. Особливості аналізу фінансової звітності МСБ. Методичні та організаційні підходи до здійснення аудиту МБ в контексті Міжнародних стандартів. Соціальний аудит як інструмент соціальної безпеки та інноваційна технологія економічної безпеки підприємства.

Змістовий модуль 2. Державне регулювання, взаємодія держави з суб'єктами підприємництва і суб'єктами ринкової інфраструктури. Вплив глобалізації та євроінтеграції.

Т.6. Регуляторна політика щодо розвитку малого та середнього бізнесу в Україні.

Мотиваційний механізм підприємницької діяльності як основа забезпечення розвитку підприємництва. Генезис мотивації до підприємницької діяльності. Стимулювання та підтримка МСП: основні відмінності. Оцінка регуляторного забезпечення розвитку МСП в Україні.

Аналіз підходів до оцінок розвитку малого і середнього підприємництва в Україні. Оцінка основних трендів цього процесу в Україні.

Підходи до формування сучасних моделей державного стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. Актуалізація міжнародного досвіду в сфері розвитку МСП та можливості застосування його в Україні.

Т.7 Основи взаємодії суб'єктів підприємництва, держави і суб'єктів ринкової інфраструктури.

Загальнонаціональні та регіональні платформи підтримки розвитку малого і середнього підприємництва Напрями та можливості міжнародних програм підтримки МСП. Ефективність, сфери та масштаби програм підтримки. Типові моделі фінансування малого та середнього підприємництва в Україні (ризиковані та консервативні). Проблеми кредитування МСП, суб'єкти та напрями їх вирішення. Інституційна структура системи підтримки кредитування МСП (макро-, мезо- та мікрорівень). Інші джерела фінансового забезпечення МСП. Особливості фінансування стартапів в Україні.

Т.8. Особливості ведення міжнародної підприємницької діяльності в умовах глобалізації та євроінтеграції.

Особливості міжнародного підприємництва. Глобальні мереживі підприємницькі платформи в економіці спільного споживання. Ефективність логістики підприємницького потенціалу країн. Цифровізація розвитку підприємництва.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л		п	ла б	ін д	с. р.	л		п	ла б	ін д	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади розвитку малого і середнього підприємництва												
Т.1. Теоретичні засади розвитку малого та середнього підприємництва.	6	4	2			7						
Т.2. Особливості прийняття управлінських рішень та сучасні технології менеджменту у малому	6	4	2			5						

та середньому бізнесі.													
Т.3 Специфіка і сучасні технології маркетингової діяльності і методики дослідження ринку.	6	4	2			5							
Т.4 Особливості формування бюджетів на малих та середніх підприємствах.	6	4	2			5							
Т.5 Методологія економічного, фінансового та соціального аудиту діяльності підприємницьких структур.	6	4	2			5							
Разом за змістовим модулем 1						5							
Змістовий модуль 2. Державне регулювання, взаємодія держави з суб'єктами підприємництва і суб'єктами ринкової інфраструктури. Вплив глобалізації та євроінтеграції.													
Т.6. Регуляторна політика щодо розвитку малого та середнього бізнесу в Україні	6	4	2			5							
Т.7 Основи взаємодії суб'єктів підприємництва, держави і суб'єктів ринкової інфраструктури.	6	4	2			5							
Т.8. Особливості ведення міжнародної підприємницької діяльності в умовах глобалізації та євроінтеграції.	6	4	2			5							
Разом за змістовим модулем 2													
Усього годин	90	32	16			42							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>не передбачено навчальним планом</i>	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади розвитку малого та середнього підприємництва	4
2	Особливості прийняття управлінських рішень та сучасні технології менеджменту у малому та середньому бізнесі.	4
3	Специфіка і сучасні технології маркетингової діяльності і методики дослідження ринку.	4
4	Особливості формування бюджетів на малих та середніх підприємствах.	4
5	Методологія економічного, фінансового та соціального аудиту діяльності підприємницьких структур.	4
6	Регуляторна політика щодо розвитку малого та середнього бізнесу в Україні	4
7	Основи взаємодії суб'єктів підприємництва, держави і суб'єктів ринкової інфраструктури.	4
8	Особливості ведення міжнародної підприємницької діяльності в умовах глобалізації та євроінтеграції.	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>не передбачено навчальним планом</i>	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади розвитку підприємництва	2
2	Особливості прийняття управлінських рішень та сучасні технології менеджменту у малому та середньому бізнесі.	2
3	Специфіка і сучасні технології маркетингової діяльності і методики дослідження ринку.	2
4	Особливості формування бюджетів на малих та середніх підприємствах.	2

5	Методологія економічного, фінансового та соціального аудиту діяльності підприємницьких структур.	2
6	Регуляторна політика щодо розвитку малого та середнього бізнесу в Україні	2
7	Основи взаємодії суб'єктів підприємництва, держави і суб'єктів ринкової інфраструктури.	2
8	Особливості ведення міжнародної підприємницької діяльності в умовах глобалізації та євроінтеграції.	2

10. Методи навчання

Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання даної дисципліни є інтерактивні лекції із застосуванням проблемного викладу, презентації, дискусії.

11. Методи контролю

Поточний контроль на семінарі, оцінка наукової роботи, оцінка за іспит

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань здобувача здійснюється за 100-бальною шкалою:

30 балів - наукова робота (реферат)

20 балів - доповіді на семінар

50 балів – іспит

100 балів – загальна сума

13. Методичне забезпечення

Питання до іспиту:

- 1.Еволюція поглядів на суть категорії “підприємництво”. Історичні аспекти формування підприємництва в Україні.
- 2.Сучасне трактування “підприємництва” та його функцій.
3. Культурні та етичні аспекти підприємницької діяльності.
- 4.Концептуальні засади соціального, сталого та інноваційного підприємництва.
- 5.Особливості розвитку малого та середнього підприємництва.
- 6.Місце і роль МСП в економічному розвитку регіонів.
- 7.Специфіка МСП як об’єкта управління.

8. Особливості кадрового менеджменту: проблеми кваліфікації, кар'єрного росту, оплати праці.
9. Актуальні проблеми управління МСП.
10. Особливості фінансового менеджменту МСП та напрями його вдосконалення.
11. Потреба МСП у знаннях та навичках з управління фінансами з використанням інструментів фінансового менеджменту, управлінського обліку тощо.
12. Особливості, переваги та методи інтернет-маркетингу для МСП.
13. Останні тренди використання соціальних мереж як платформи для маркетингу.
14. Відмінності у маркетингу для малого і середнього бізнесу.
15. Дослідження та актуалізація типових стратегій до умов функціонування малих і середніх підприємств у складі дистрибуційних мереж.
16. Головні проблеми при впровадженні та формуванні бюджетів для МСП.
17. Специфічні характеристики бюджетів для МСП.
18. Підходи до оптимального складу бюджетів МСП
19. Основні причини відмови від розробки бюджетів керівниками МСП.
20. Фінанси для бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств.
21. Бюджетування як основа для стратегічного планування на МСП
22. Особливості методики економічного та фінансового аналізу підприємств МСБ.
23. Особливості аналізу фінансової звітності МСБ.
24. Методичні та організаційні підходи до здійснення аудиту МБ в контексті Міжнародних стандартів.
25. Соціальний аудит як інструмент соціальної безпеки та інноваційна технологія економічної безпеки підприємства.
26. Мотиваційний механізм підприємницької діяльності як основа забезпечення розвитку підприємництва.
27. Генезис мотивації до підприємницької діяльності.
28. Стимулювання та підтримка МСП: основні відмінності.
29. Оцінка регуляторного забезпечення розвитку МСП в Україні.
30. Аналіз підходів до оцінок розвитку малого і середнього підприємництва в Україні. Оцінка основних трендів цього процесу в Україні.
31. Підходи до формування сучасних моделей державного стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу.
32. Актуалізація міжнародного досвіду в сфері розвитку МСП та можливості застосування його в Україні.
33. Загальнонаціональні та регіональні платформи підтримки розвитку малого і середнього підприємництва
34. Напрями та можливості міжнародних програм підтримки МСП.
35. Ефективність, сфери та масштаби програм підтримки МСП,
36. Типові моделі фінансування малого та середнього підприємництва в Україні (ризиковані та консервативні).

37. Проблеми кредитування МСП, суб'єкти та напрями їх вирішення.
38. Інституційна структура системи підтримки кредитування МСП (макро-, мезо- та мікрорівень).
39. Інші джерела фінансового забезпечення МСП. Особливості фінансування стартапів в Україні.
40. Особливості міжнародного підприємництва.
41. Глобальні мереживі підприємницькі платформи в економіці спільного споживання.
42. Ефективність логістики підприємницького потенціалу країн.
43. Цифровізація розвитку підприємництва.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гоголь Т.А. Особливості методики фінансового аналізу малого бізнесу / Т.А. Гоголь // Вісник Чернігівського державного технологічного університету.-2013. -№2 (66).- с.386-393
2. Гайванович Н.В. Розвиток маркетингових конкурентних стратегій малих і середніх підприємств в дистрибуційних мережах / Н. Гайванович // Мукачівський державний університет Економіка і суспільство – 2018. - Випуск # 15
3. Глобальне дослідження AMWAY про підприємництво 2018/ електронний ресурс https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2018/09/AGER-2018-Ukraine-ua_final.pdf
4. Грінченко В.В. Менеджмент у малому бізнесі / Сучасний менеджмент: тенденції, проблеми та перспективи розвитку: I Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і студентів: тези доповідей, Дніпро, 29 березня 2018 р. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 220 с.
5. Мареніченко В.В. Механізми реалізації державного регулювання якісного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні / дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук , Дніпро, 2017

6. Марушко Н.С., Воляник Г.М. Соціальний аудит як інструмент соціальної безпеки підприємства – електронний ресурс <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/22851/1/24-164-171.pdf>
7. Марушко Н.С., Воляник Г.М. Соціальний аудит як комплексна інноваційна технологія економічної безпеки підприємства / Марушко Н.С., Воляник Г.М // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. -2013.- №1.- с.257-267.
8. Матвіїшин Є., Третяк Г. Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні в контексті міжнародної співпраці/ Є. Матвіїшин, Г. Третяк // Ефективність державного управління .- 2017. -ВІП. 1 (50). Ч. 2
9. Лазоренко Т.В. Особливості інформаційного менеджменту в малому та середньому бізнесі в Україні// Приазовський економічний вісник -2018. - Випуск 2(07). - с.62-65.
10. Падерін І.Д., Романов О.В., Титовец Є.С Розвиток інтернет маркетингу на підприємствах малого та середнього бізнесу / Економічний вісник Донбасу – 2016. -№1 (43)- с.120-125
11. Тимченко О.І. Особливості аналізу фінансових результатів діяльності малих підприємств / О.І. Тимченко // Ефективна економіка. – 2013. -№6 – електронний ресурс <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2106>
12. Якушева О. В. Економічний розвиток і підтримка малого та середнього бізнесу на регіональному рівні / дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук . - Черкаси, 2017.
13. Якушева О. В. Управлінські технології стимулювання малого й середнього бізнесу в Черкаському регіоні / О. В. Якушева // Вісник ЧДТУ: зб. наук. праць Черкаського державного технологічного університету. — Серія: Економічні науки. Вип. 44. Ч. I. — Черкаси: ЧДТУ, 2017. — С. 88–99.
14. Царенко О.В., Кармазіна Н.В. Умови забезпечення керованого впливу міжнародних стандартів аудиту на ефективність діяльності малого бізнесу в регіонах України / О.В. Царенко, Н.В. Кармазіна // Науковий

Додаткова література

1. Богач Ю. Роль та проблеми малого підприємництва / Ю.Богач, Н.Сивак // Економіка та управління підприємствами, 2018. Т. : ТНТУ, 2019. — Том 56. — № 1. — С. 50–59.
2. Бутенко О.П., Головченко К.В. Підвищення конкурентоспроможності малого підприємства за рахунок використання бюджетування реклами / вісник економіки транспорту і промисловості №60, 2017,с.121-127.
3. Бюджетування як інструмент ефективного управління / електронний ресурс <http://firstconsulting.com.ua/articles/100-biudzhetyvannia-iaak-instrument-u-dosiahnenni-efektyvnosti-upravlinnia>
4. Довбуш Н.Є. Сутність бюджетування на підприємствах малого та середнього бізнесу / Н.Довбуш // Формування ринкових відносин в Україні 2015. - 2(117),.- с.193-196.
5. Особливості фінансового менеджменту малих підприємств / В. Виговська // Сіверянський літопис. — 2009. — № 1. — С. 163-166.
6. Якушева О. В. Регіональні особливості економічного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні / О. В. Якушева // Економіка і суспільство. — 2017. — No 8. — С. 455-461
7. Якушева О. В. Методичні підходи до оцінки економічного розвитку малого й середнього бізнесу в регіонах України / О. В. Якушева // Соціально- економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. — 2016. — No 23(12). Т. 2. — С. 68–74.

Розробник:

В.О. Дмитрук